

JAN KLECANDA :

STARÝ HŘÍCH.

Vosněký román.

Horyna se synem skoro se scho-
dů sletěti a po nikom se neohlíže-
jee, chvátali z mlýna, jakoby pr-
chali před morovou ranou. Do-
lanský po jejich odchodu sklesl
do křesla a zabořil hlavu do dlaní.
Necítil hněvu proti starému
soudruhu, nehoršil se ani na Kar-
la pro jeho příkrá slova, ale bo-
lest, hrozná bolest rvala mu srd-
ce. On, jehož slovo v celém oko-
lí vydalo víc, než celý stoh po-
psaného papíru, musil slyšeti,
že poctivost neplatí. A Evička že
ho bude jednou proklínat!

Oh, nebylo třeba mu to povídat
— On to tušil, ale jen sám sobě
nalhával, že po svatbě se všechno
poddá a že Evička udělá ze Svě-
táka řádného člověka. — — —
"Pojd', chlapče, pojď!" vybízel
Horyna rozhořčeně, ale přece jak-
si měkce Karla, když od hráze je-
ště jednou se rozhlédl, doufaje, že
by snad spatřil někde Evičku.
"Věť má, nemáš čeho litovat.
Děvče je hodné, ale pod touhle
prokletou střechou s tímhle člo-
věkem ani vy byste spolu nemohli
býti šťastni."

Té neděle měli v dolejší mlýně
oběd, jaký z chasy nikdo nepa-
matoval. Pan otec, jemuž soused
Horyna skutečně pokazil chuť k
jídlu, nesešel ani dolů, Evička ne-
promluvíla, ani slova a sousta do
úst nevzala, a stárek Lukáš jen
vrčel na každého, kdo se slůvkem
ozval.

Bylo tu, jakoby měli pod stře-
chou umrce — —

XVII.

Tři dny a tři noci protrpěli
Dolanský i Evička v hrozných
mukách. Nemluvíli, ba zdálo se,
že ani nejedli a nepili, chodili oba
kolem ostatních jako stíny, a oslo-
vil-li je kdo z domácích, dostal
teprve na druhou nebo třetí otáz-
ku odpověď.

"Zakletý mlýn," broukal si
stárek Lukáš, počítaje již dny,
kdy sváže si svůj raneček a pů-
jde do světa po tolika letech ztrá-
vených klidně v zátiší lužického
mlýna.

Také hovorný jindy mistr Ka-
čaba, vida, že ze mlýna je již ni-
čím nevypáčí slova, a že jeho
chvalozpěvy na Světáka jsou všem
— ani pana otce nevyjímaje —
proti myslí, spěchal s prací, jako-
by mu nad hlavou hořelo, aby
jen co nejdříve mohl jíti o dům
dál.

Když Světák, po dvakráte v o-
něch třech dnech, přišel do mlý-
na na návštěvu, Evička zavřela
se do své komůrky a nevyšla dří-
ve, až jí stárek zaklepal na dvéře
a oznámil, že host již zase odešel.
Mlynář, rozhořčen tak, že stěží
dovedl se opanovati, mnoho řečí s
ním nenadělal. Zeptal se ho, chce-
li snad peníze a pak již na něho
nepromluvil, až se zvedl a odešel.
Kačaba, říká si v duchu, bůh ví
jak že to tu ještě na konec do-
padne, choval se k příteli dědi-
ci mlýna ne chladně — ne vrše,
jen tak, aby si na žádnou straně
nic nepokazil. Za to Lukáš, pev-
ně odhodlán, že s Vavříkem pod
jednou střechou nezůstane, pro-
jevoval mu nepokrytě svou nená-
vist.

Světák tvářil se, jakoby toho
neviděl, usmíval se i k nejjízli-
vějším narážkám Lukášovým, tě-
še se v duchu na onen den, kdy
vejde sem jako pán a prvním, co
udělá, bude, že stárka potupně
vyžene.

Však také v hofejším mlýně ne-
bylo veselí. Madlenka i paní

máma snažily se Karla povyraziti
z trudných myšlenek, ale ovšem
marně. "Nechte hoča a nebuďte
mi pořád do něho," okřikoval je
pan otec. "Taková rána se nej-
lépe zahojí klidem, ale babské
tlachy jí jen znovu jítí. Co je to
platno říkat mu, že jsou ještě jiná
děvčata na světě, když to hloupé
srdce si zamumlalo, že jen tahle
a žádná jiná? Nezbývá nic než
čekat, stane-li se tam dole nějaký
zázrak — —"

"A nestane-li se?" ptala se pa-
nímáma starostlivě.

"Inu, pak to půjde svou při-
rozenou cestou! A dá-li Bůh, že
za rok nebo snad dříve najde jiná
klíč k jeho srdci, bude se on sám
divit, kde že měl oči."

"Ba, ba, do té doby bude Evi-
čka kost a kůže, a to krásy nepři-
dává," vzdychla si panímáma
soudně. "Naše Barča mluvila
na lukách s Dolanských děve-
čkou, a ta řekla, že se Evička
tráť jakoby do týdne měla ležet
na mářách." — —

"A nejl, nepije, jakoby se chtě-
la schválně umřít," dodala k to-
mu se hodivší Madlenka.

Dávala si panímáma dost pozor,
aby ty její hovory s panem otcem
Karlovi k sluchu nepřišly, ale při-
tomhle se přece neuhlídala. "Buď
jak buď," řekl si hoch v duchu.
"Musím tam, musím s ní promlu-
vit! Chee-li umřít ona, umřu s
ní. Aspoň to bude odbyto rá-
zem!"

A večer třetího dne, když se
setmělo, vypravil se do dolejšího
mlýna. Nepozorovaně vzal se zdi
otevru pistol a podívav se, jsou-
li obě hlavně nabitý, schoval ji do
náprsní kapsy. Neměl při tom
určitého úmyslu, ale kmitlo mu
hlavou, že je toho pro oba dost
a hned zase našeptalo mu cosi, že
by se mohl někde sraziti s Va-
vříkem. — —

Lužický mlýn odpočíval, poně-
vadž poslední dny bylo málo vody.
Nic nerušilo ticho večera a tak
musil Karel opatrně připlížiti se
ku stavení, aby nebyl pozorován.
Srdce mu hlasitě tlouklo, když
krald se po špičkách, skrývaje se
v houští, od hráze kolem stodoly
a kolny do dvora. Jako zloděj
vcházal do dvora, kde do nedávna
doulal, že bude brzy pánem.

Sultán na řetěze v protilehlém
koutě dvora se zvedl a zaštkal,
když však nic se nehýbalo, ztiel
zas a spokojeně se položil. Ve
mlýnici byla tma a také okno mly-
nářovy světnice v patře bylo ne-
osvětlené. Za to z otevřených
oken čeledníka zářilo světlo a by-
lo slyšeti hovor. Karel napjal
sluch a rozeznal hlasy děvečky
a práška, jež chvílemi Lukáš mr-
zutě okřikoval. Po Evičce a panu
otci ani slechu — —

Karlovi, jenž stál přikřčen u
zdi, zdálo se býti půl věčnosti,
leč čekal trpělivě. Po chvíle za-
praskala mu pod nohou suchá
louč a pes znovu se zvedl a za-
štkal.

Z chodby vyšel stárek, aby do-
hlédl, proč se pes znepokojuje.
Karel viděl temný obrys jeho po-
stavy ve dveřích chodby, polo-
osvětlené zář z kuchyně. Lukáš
pohlížel ven do tmavé noci a po-
zorně naslouchal.

"Pat, stárku!" upozornil ho na
sebe Karel syknutím.

Lukáš ihned uhodl, co se tu dě-
je. Šel přes dvůr k boudě, aby
poláskal se s psem, pak brude si
polohlasně jakousi písničku — po-
prvé zas po dlouhých dnech —
krádel k místu, kde stál Karel.

"Poznal jsem tě, hochu! Něco

mi řeklo, že je to dobrý člověk,"
uvítal hosta šeptem.

"Kde je Evička?" vydechl Ka-
rel.

"Nepohybne ve své komůrce.
To víš, pláče as."

"A mlynář?"

"Ve světnici. Také mu as ne-
ní do smíchu."

"Pro Boha, řekněte jí, aby na
chvilku sešla do malé zahrád-
ky."

"Půjde to, hochu, ztěžka, ale
vzal to neš! Má mne vyhnat
Světák, ať mne vyžene pan otec."
A broukaje si zase, vrátil se do
mlýna.

Zatím Karel odplížil se kolem
kulny dozadu za mlýn, kde po
stráně, mezi mlýnským korytem a
stavením byla malá zahrádka,
zrovna pod okny Evičiny komů-
rky. Karel přikřčil se na lávku
pod oknem a čekal. Když uply-
nula drahá chvíle a nic se ne-
hýbalo, povstal a zlehka zaklepal
na okénko.

"Karlé! Pro Boha, vždyť jsem
tě prosila — —" zaznělo z okna
ustrášeně.

"Musím s tebou ještě jednou
mluvit — —"

"Nemohu — —"

"Zastřelím se ti pod oknem,"
hrozil hoch, pevně odhodlán pro-
vésti svou hrozbu.

Okénko se zavřelo a vše zas zti-
chlo. Po chvíle otevřela se malá
dvířka ze mlýnice ven vedoucí a
v nočním šeru zaběhala se postava.

V též okamžiku nahoře otevřela
se zlehka špičkou v zadním okně
mlynářovy světnice, jejíž přední
oknavedla do dvora, leč Karel v
rozčilení svém toho neslyšel.

"Přece jsi přišel — už podruhé
— a tolik jsem tě prosila!" řekla
Evička s jasnou výčitkou.

"Duše má, jakž bych nepřišel,
když jde o tvůj i můj život a když
nevím, co se děje? Musil jsem s
tebou mluvit — —"

"A co je to platno? Tím se
nie nezmení — —" vzdychlo děvče
odevzdaně.

"A proč jsi povolila? Co se
stalo? Mluv!"

"Karlé, Karlíčku! Jak Bůh na-
de mnou, musilo to býti!" zašpé-
lo děvče. "A už se mne nie ne-
ptej!"

"Ty budeš Světákovou? Ty
cheeš?"

"Nezblázním-li se do té doby,
budu!" —

"A proč? Co to tvého otce na-
padlo takhle tě hubit? Nebojí se
hříchů? A co ty? Což jsi neře-
kla: Raději do hrobu, než s ji-
ným k oltáři?"

"Řekla jsem, ale musilo býti
jinak. A máš-li mně rád, neptej
se! Kdybys mne zabil, nepo-
ví — —"

"Zabil — zabil!" opakoval Ka-
rel. "Evičko, máš mne opravdu
ráda? Máš, vid' řeknu ti tedy
tolik: umřeme spolu. Mám zde
pistol — dvě rány!"

Nahoře cosi zarachotilo — —
To mlynář zavadil hlavou o oken-
ní rám, jak sebou zděšeně trhl.

"Ach, Karlíčku, Karlíčku," za-
křivělo děvče přítlumeně. "Také
jsem na to myslela, jak by to by-
lo krásné. Vjě — ti dva v Lu-
kavci! Jak jim vystrojili krásný
společný pohřeb a jak tam vše-
cko plakalo. — Ale nesmí to
být — —"

"Že nesmí? Proč?"

"Musím, musím být živa! A-
spoň do svatby, než bude mlýn
připsán na něho — — Ale pak,
pak, až ke mně přijde — — Bůh
ví, co se potom stane — —"

"Ne potom — ne! Raději hned,
ať s ním nejdeš k oltáři!"

"Nemohu — nesmím! Slibila
jsem tatínkovi — —"

"Slibila? Jaký to otec? Po-
koje v hrobě nenajde — takhle
hubit duši svého dítěte. — Pro-
klnat ho budu — —"

"Neproklínej — on je tak ne-
šťastný!" prosila Evička.

"Nešťastný? Tebe žene do ne-
štěstí a sám sobě zármutek a han-
bu strojí. Kdybych byl špatný
člověk a on tě nutil k lepšímu!
Nebojí-li se soudu lidí, jak to jed-
nou zodpoví před Bohem?"

Více již mlynář neslyšel — —
Odkvapil od okna a dlouhými kro-
ky pobíhal po světnici. Hlava mu
třeštila, zdálo se mu, že zřítí.
Jenom chvilku, když se trochu
uklidnil, přistoupil k oknu a na-
slouchal — Konečně se rozcházeli.
Na čem se ustanovili, nevěděl,
slyšel jen poslední slova Evičči-
na.

"Já už doufám jen v milosr-
denství boží — —"

Pak klapla dvířka a po chvíle
viděl temný stín, jenž přehoupl
se přes žlab a plížil se vzhůru do
stráně, kudy lesem vedla kratší
cesta k modřínovskému mlýnu.

Mlynář v temné světnici, ozáře-
né jen slabě rudou lampičkou
před obrazem Ukřížovaného, os-
měl se svými ještě temněji
myšlenkami.

Bylo mu hrozno u srdce, poně-
vadž nyní poprvé v těchto dnech
býdy poznal propast, do níž sebe
i své dítě vrhá — —

"Nebojí-li se soudu lidí, jak to
jednou zodpoví před Bohem?" —
Ano, tak to řekl Karel, a slova ta
mu hřměla do duše.

Oh, soudu lidského, světské ha-
ny on se bál, ale na onen soud tam
za hrobem posud nepamýšlel.

Sebe sama přelhával, že jde mu
mu o to, aby na Evičku nevalil
potupu, že je dezerou zločince a sa-
movraha, a chtěl spáchat zločin
nový. —

Vrátí se mu tím klid duše? Bu-
de Evička tím zachráněna? Dnes
ještě chce se pro něho obětovati,
dnes ho lituje jako trpětele, ale
až tu obět přinese, pak bude ho
moci jen nenáviděti. Už ho ne-
hude ani moci ctíti jako otce. A
tak budou se vléci bídně životem.

Ona usýchati, pomalu umíráti bu-
de před jeho očima jako věčná vý-
čitka. — A žalobnice před Bo-
hem, kde jeho čeká zodpovídání —
Nebylo by lépe, aby se obětoval
on? Evička si popláče, ale časem
zhojí se ta rána. A lidé časem za-
pomnou — — Hanba světská —
— eh, co hanba! Litovati ho budou
a i jeho starý hřích bude tím vy-
rovnán a Bůh obětí tou smířen —

Že smířen? ozvala se hned zas
pochybnost. Obětí? — Nemí to o-
bět, je to jen útek před spravedli-
vým trestem. Je možno jen jedno
smíření — smír se spravedlností
lidskou i věčnou: Zde na zemi hře-
šil, zde dlužno dáti zadostučině-
ní — —

Zhrozil se mlynář tohoto zá-
věru, k němuž dospěl ve svém u-
važování. Bezděky zastavil se
před obrazem Ukřížovaného a
vzpínal k němu křečovitě sepjaté
ruce. "Bože, Bože odvráť — —
Vždyť jsem už dost trpěl — —"

Dost? Ne dost — — ozvalo se
hned zase svědomí. Žil jsi jako
jiní, požíval jsi vášnosti, jež ti ne-
patřila. Okrádal jsi lidi o ůctu,
již ti prokazovali. Sám sobě nadi-
ktoval jsi pokání, jímž chtěl jsi
smířiti Boha; nekrald jsi, nezabi-
jel jsi, — žil jsi jako poctivý člo-
věk. Ale to není zásluhou, to ne-
ní obětí — to bylo i tak tvou po-
vinností — Laciné to věru po-
kání! Lidi jsi ošidil, ale Boha
neošidíš — —

Mlynář zničen klesl do křesla a
počal zase uvažovati jinak. O-
zvala se láska k životu, tomu ži-
votu váženého občana, jímž dosud
žil. A přemlouval se zase, že E-
vička časem zvykne a na Karla za-
pomene. Ale svědomí, jemuž jed-
nou ukázal na pravou cestu, neda-
lo se již oklamati ani umlčeti.
Kdyby ona i chtěla tu obět při-
něsti a kdyby on jí přijal, bude

tím pomozeno? Ne — starý hřích
tu zůstane! Neamifen! Odejde se
světa jako počestný člověk, ovšem
s vědomím, že jím není — — A
potom? Co bude pak? —

Poznáním jediné pravé cesty
Dolanský poněkud se uklidnil. Co
by bylo — uvažoval — kdyby šel
k soudu a doznal svou vinu? Vrá-
tí se po čase smířen s Bohem a
lidmi a nikdo mu nebude smět vy-
čítati. Bude pak zase poctivým
člověkem, ano — bude jím oprav-
du — — A kdyby tam zemřel —
umřít v žaláři — hrozná ta my-
šlenka zase ho trochu zarazila.

Ah, je přece ještě milosrdenství
boží! Jest — jest — ona, Evička
— ta čistá duše, jež se za něho
chce obětovati, v ně věří — —

Vrátí se, vrátí — aspoň na den,
než na vždy zavře oči, — vrátí se,
aby viděl Evičku šťastnu, aby po-
choval zdárná vnoučata — A vši-
chni budou se pak modlit na jeho
hrobě — —

Mlynář, jenž máje ruce sepja-
ty, díval se na obraz, zdálo se, že
tvář Spasitele laskavě na něho
pohlíží. A rozjasňovala se vždy
více pod rudou září.

To první paprsek ranního slun-
ce zasvítí do oken a pozdravil ho
po celonočním bdění — —

Dolanský jako vzpružen vysko-
čil z křesla, v němž probděl a pro-
vzdychal celou noc. Skočil k
oknu.

Dole právě probouzel se ruch
nového života. Čeledín kráčel po
dvore s věděrei ke studni. Lukáš
vyšel na práh s dýmku v ruce.
Vyběhla i Evička, nesouc ze skle-
pa krajíc s mlékem. Dolanský
viděl ji ubledlou, smutně se usmí-
vajíc na pozdrav stárkovi.

Otevřel prudce okno. "Hej,
Matěji — slyšíš? Honem zapřá-
hat! Povezeš mne do města!"
zvolal a chvatně strojil se do svá-
tečních šatů. — —

Po malé chvíle sešel se scho-
dů dolů. S úsměvem skoro vese-
lým pozdravil Lukáše, jenž na ně-
ho udiven pohlížel. Evičku po-
hlídl po tváři a pak přistoupil
ku stolu, chvatně vypil kávu je-
ště horkou. Okřál po ní, rozrazi-
lo ho milé teplo.

"S pánem Bohem, dítě," řekl
pak, obejmuv Evičku. "Kdybych
se k večeru nevrátil, neboj se o
mne a neplač! Rozumně tady ho-
spondaře s Lukášem, slyšíš, sta-
rý? Však víš, co dělat!" A bez-
děky, jakoby žehnal, položil Evi-
ce ruku na hlavu.

Rozplakala se tou něžností a
chopila ho za ruku. "Tatínku,
kam jedete? Co obmyslíte?"

"Pro radu, dítě; pro radu! —
Vlastně pro pomoc, neboť radu
jsem dostal už tam nahoře! A
pozdravuj Karlíka," zvolal už z
vozu. "Ať vrátí svému pantáto-
vi tu — no, víš co!"

Evička vzkřikla, ale koně již
jeli ze vrat.

"A, Lukáši! Nezapomeň!" vo-
lal mlynář, vzpřimiv se na voze.
"Přijde-li Světák, karabáčem ho
vyžeň ze dvora!"

Lukáš radostně zavýskal, jako-
by mu byl pan otec dukát hodil,
a mlynář, slyše to, smutně se u-
smál.

"Pro Boha, stárku, co se to dě-
je?" zvolala Evička, nevěde-
má-li se děsiti nebo radovati.
"Co by se dělo? Přišel k roz-
umu. Viděla jste přece? Takhle
vesele a spokojeně se již dávno ne-
dával."

"A Světáka že máte vyhnat?"

"Slyšela jste — karabáčem! A
bůhví, že to bez karabáče neudě-
lám! Přece hospodaře dlužno po-
slouchat. A už si jdu pro něj,
abych ho měl po ruce. A vy po-
šlete práška s listkem ke Karlovi,
ať má radost!"

Jako premi pošleme Vám ex dopl-
tek 20c s coloradim předplatným p-
ať obraz "Veselé Páně".